

SAB • Arnhem

bezoekadres
Frombergdwaarsstraat 54
6814 DZ Arnhem

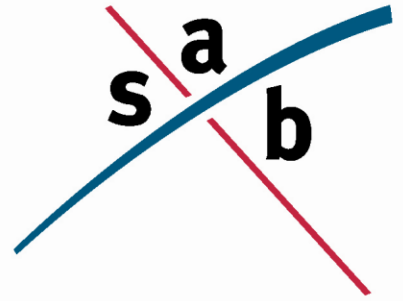
correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem

T [026] 357 69 11
F [026] 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl

KvK Arnhem 09122123

SAB • Amsterdam

SAB • Eindhoven

memo

aan: Gemeente Gorinchem
van: Johan van der Burg
datum: 29 december 2015
betreft: Luchtkwaliteitsonderzoek Hoog Dalem, herziening noordelijke eilanden
project: 60918.26

INLEIDING

Ten oosten van de kern Gorinchem wordt de wijk Hoog Dalem ontwikkeld. Ter plaatse worden circa 1.400 woningen gerealiseerd, alsmede ondersteunende voorzieningen, zoals winkels. Het bestemmingsplan is voor het grootste deel van het plangebied reeds vastgesteld.

In de noordoostelijke hoek van Hoog Dalem is woningbouw gepland op de noordelijke eilanden. Op de Noordelijke eilanden is de realisatie van maximaal 420 grondgebonden woningen mogelijk. Voor deze nieuwe ontwikkeling wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Onderzoek naar de uitvoerbaarheid van het initiatief is onderdeel van het bestemmingsplanproces. In voorliggende notitie wordt de uitvoerbaarheid van het initiatief beschouwd voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit. Hiervoor gelden meerdere wettelijke en beleidsmatige kaders. Dit maakt dat de onderzoeksopzet tweeledig is, namelijk:

- 1 Toets NIBM;
- 2 Toets grenswaarden in het kader van goede ruimtelijke ordening;

WETTELIJK KADER

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit, waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waarvan de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd, kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die sinds 2010 van kracht zijn. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Projecten die in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in het NSL in de provincies c.q. regio's waar overschrijdingen plaatsvinden. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Projecten die 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden, aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

RESULTATEN NIBM-TOETS

Het plan bestaat uit de realisatie van maximaal 420 woningen.

Het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" bevat kwantitatieve uitwerking voor woningen. Op basis van dit besluit is bij woningbouwplan met minder dan 1.500 woningen sprake is van een project, welke "Niet In Betekenende Mate" (NIBM) bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Op basis van het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" kan worden geconcludeerd dat door projecten die NIBM zijn, de luchtkwaliteit met maximaal 1,2 µg/m³ verslechtert.

Bij plannen die "niet in betekenende mate"(NIBM) bijdragen aan verslechtering van de luchtkwaliteit, is toetsing van het plan aan de grenswaarden op grond van de Wm niet noodzakelijk.

Conclusie grenswaarden

Doordat door in dit plan minder dan 1.500 woningen worden gerealiseerd, draagt dit plan "Niet In Betekenende Mate" (NIBM) bij aan de luchtkwaliteit. Door de realisatie van de maximaal 420 woningen zal sprake zijn van een maximale verslechtering van $(1,2 * 420/1500=)$ 0,4 µg/m³ fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂).

Een toetsing aan de grenswaarden is op basis van de Wm niet noodzakelijk, aan gezien het plan NIBM is. In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt inzichtelijk gemaakt of er sprake van een dreigende grenswaarde overschrijding.

TOETS GRENSWAARDEN

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de lokale luchtkwaliteit onderzocht, zodat onacceptabele gezondheidsrisico's kunnen worden uitgesloten. Hiertoe is de monitoringstool¹ uit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geraadpleegd. De monitoringstool geeft inzicht in de concentraties stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM_{2,5} en PM₁₀) in het plangebied tussen 2012 en 2020. De monitoringstool kent scenario's zonder en met lokale maatregelen die er voor moeten zorgen dat op termijn overal aan de grenswaarden wordt voldaan. Beide typen scenario's laten in de toekomst een afname van de concentraties zien. Dit komt doordat bedrijven en het verkeer steeds schoner worden door technologische verbeteringen. De monitoringstool maakt duidelijk dat de concentraties luchtvervuilende stoffen in de peiljaren 2012, 2015 en 2020 in het plangebied onder de grenswaarden liggen die op Europees niveau zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu tegen schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De blootstelling aan luchtverontreiniging is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's.

Conclusie grenswaarden

In de onderstaande tabel staan de concentraties fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂) ter hoogte van de ontsluitingswegen van de noordelijke eilanden (Griendweg en Spijksesteeg) weergegeven voor de jaren 2015, 2020 en 2030.

Naast de ontwikkeling van de noordelijke eilanden wordt de Griendweg en de Spijksesteeg ook gebruikt voor de ontsluiting van het Winkeleiland (woningen en centrumvoorzieningen) van de wijk Hoog Dalem. Dit Winkeleiland wordt gerealiseerd op de hoek Griendweg en de Spijksesteeg. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek² voor het bestemmingsplan voor het Winkeleiland blijkt dat de planbijdrage van dit plan 3,2 µg/m³ stikstofdioxide (NO₂) en 0,6 µg/m³ fijn stof (PM₁₀).

De planbijdrage van het Winkeleiland en de woningen op de noordelijke eilanden samen bedragen maximaal 3,6 µg/m³ stikstofdioxide (NO₂) en 1,0 µg/m³ fijn stof (PM₁₀).

	Concentraties langs de Griendweg en de Spijksesteeg						
	NSL- monitorings tool	Stikstofdioxide (NO ₂), Jaargem. concentratie			fijn stof (PM ₁₀), jaargem. concentratie		
Planbijdrage		Totaal	NSL- monitorings tool	Planbijdrage	Totaal		
2015	24,4 µg/m ³	3,6 µg/m ³	28,0 µg/m ³	22,8 µg/m ³	1,0 µg/m ³	23,8 µg/m ³	14,5 µg/m ³
2020	19,7 µg/m ³	3,6 µg/m ³	23,3 µg/m ³	21,6 µg/m ³	1,0 µg/m ³	22,6 µg/m ³	13,2 µg/m ³
2030	15,9 µg/m ³	3,6 µg/m ³	19,5 µg/m ³	20,1 µg/m ³	1,0 µg/m ³	21,1 µg/m ³	11,9 µg/m ³
Grenswaarden			40,0 µg/m ³			40 µg/m ³	25 µg/m ³

¹ <http://www.nsl-monitoring.nl/viewer/>, versie 2015

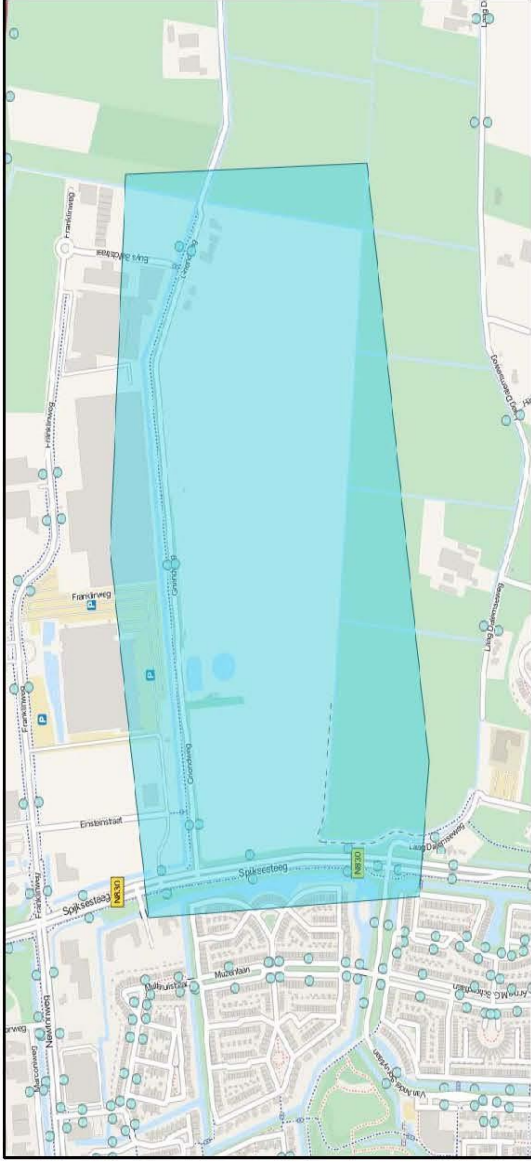
² Memo Luchtkwaliteit Hoog Dalem, herziening Winkeleiland, uitgevoerd door SAB, projectnummer 60918.25, d.d. 7 oktober 2015

Als bijlage zijn de concentraties PM₁₀, PM_{2,5}, en NO₂ voor de jaren 2015, 2020 en 2030 uit de NSL monitoringstool (versie 2015) weergegeven. De concentraties luchtverontreinigende stoffen liggen hiermee onder de grenswaarden in de drie jaren (2015, 2020 en 2030). Deze grenswaarden zijn op Europees niveau vastgesteld ter bescherming van mens en milieu tegen schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De blootstelling aan luchtverontreiniging is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's. Tevens geven de uitkomsten uit de monitoringstool aan dat de concentraties van de luchtvervuilende stoffen in de peiljaren 2020 en 2030 in het plangebied verder afnemen. De blootstelling aan luchtverontreiniging is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's.

CONCLUSIE

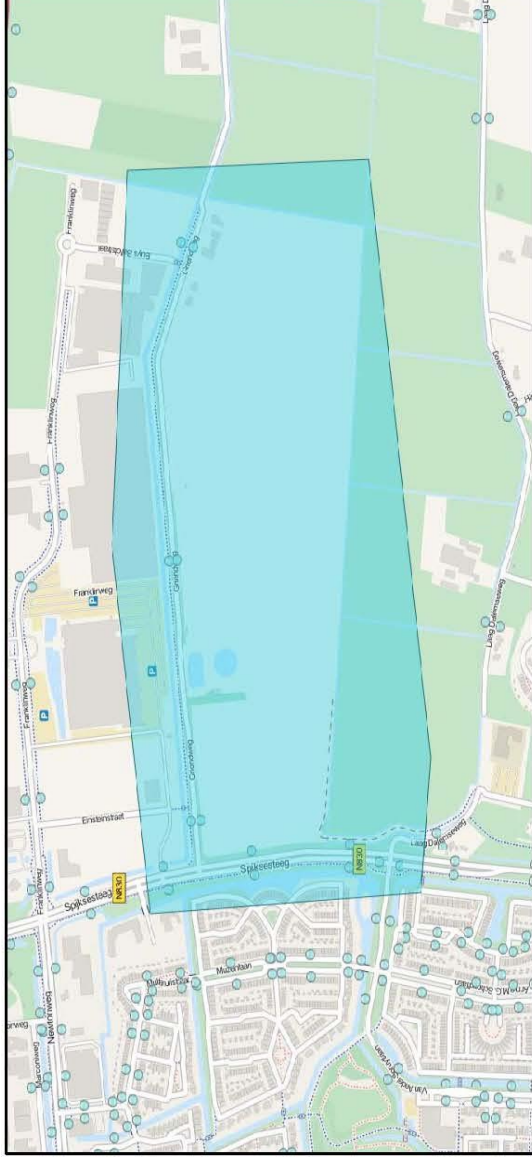
Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat zowel vanuit de Wet milieubeheer als vanuit een goede ruimtelijke ordening de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor het onderhavige initiatief.

Concentraties bij de ontsluitingswegen van het plangebied in 2015

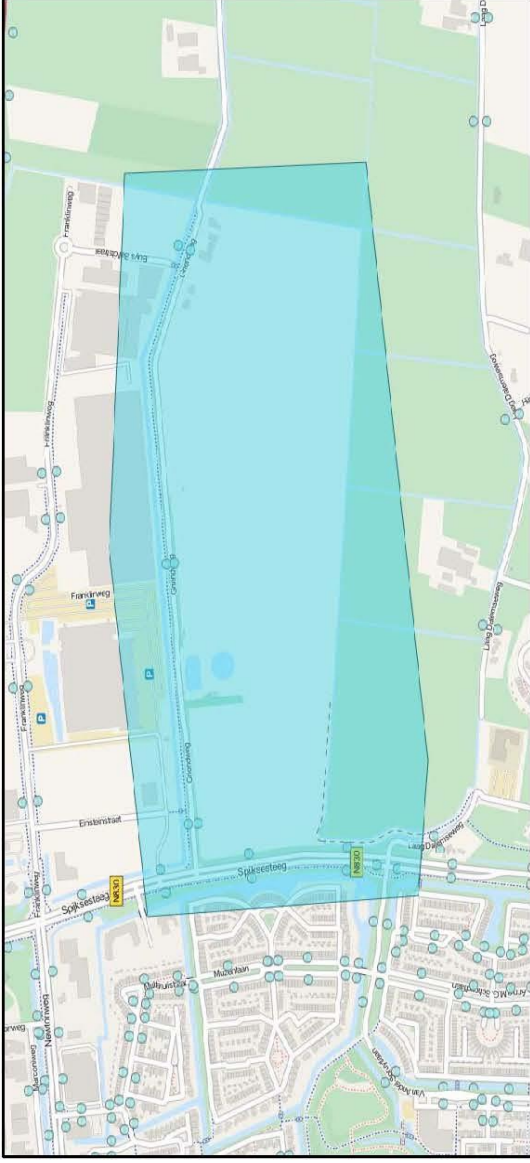
Rekenpunt	Straat	Stikstofdioxide (NO2)			Jaargemiddelde concentraties in µg/m3			Fijnstof (PM2.5) Monitoringstoel
		Monitoringstoel	Planbijdrage	Totaal	Monitoringstoel	Planbijdrage	Totaal	
15549698	Van Andel Spruytlaan	22,8	3,6	26,4	22,6	1,0	23,6	14,3
15549699	Van Andel Spruytlaan	22,9	3,6	26,5	22,6	1,0	23,6	14,4
15549885	Spijksesteeg	24,1	3,6	27,7	22,8	1,0	23,8	14,4
15549886	Spijksesteeg	24,1	3,6	27,7	22,8	1,0	23,8	14,5
15549887	Spijksesteeg	24,3	3,6	27,9	22,8	1,0	23,8	14,5
15549888	Spijksesteeg	24,4	3,6	28,0	22,8	1,0	23,8	14,5
15549899	Spijksesteeg	24,3	3,6	27,9	22,8	1,0	23,8	14,4
15549900	Spijksesteeg	24,2	3,6	27,8	22,8	1,0	23,8	14,4
15550762	Griendweg	22,4	3,6	26,0	22,4	1,0	23,4	14,3
15550763	Griendweg	22,4	3,6	26,0	22,4	1,0	23,4	14,3
15550764	Griendweg	21,5	3,6	25,1	22,4	1,0	23,4	14,3
15550765	Griendweg	21,4	3,6	25,0	22,4	1,0	23,4	14,3
15550766	Griendweg	21,6	3,6	25,2	22,4	1,0	23,4	14,3
15550767	Griendweg	21,5	3,6	25,1	22,4	1,0	23,4	14,3
Hoogste concentraties								
Van Andel Spruytlaan		22,9	3,6	26,5	22,6	1,0	23,6	14,4
Spijksesteeg		24,4	3,6	28,0	22,8	1,0	23,8	14,5
Griendweg		22,4	3,6	26,0	22,4	1,0	23,4	14,3
Hoogste concentratie		24,4	3,6	28,0	22,8	1,0	23,8	14,5

Concentraties bij de ontsluitingswegen van het plangebied in 2020

Rekenpunt	Straat	Stikstofdioxide (NO2)			Jaargemiddelde concentraties in µg/m3			Fijnstof (PM2.5) Monitoringstool
		Monitoringstool	Planbijdrage	Totaal	Monitoringstool	Planbijdrage	Totaal	
15549898	Van Andel Spruytlaan	18,4	3,6	22,0	21,2	1,0	22,2	13,1
15549699	Van Andel Spruytlaan	18,5	3,6	22,1	21,3	1,0	22,3	13,1
15549885	Spijksesteeg	19,5	3,6	23,1	21,5	1,0	22,5	13,2
15549886	Spijksesteeg	19,5	3,6	23,1	21,5	1,0	22,5	13,2
15549887	Spijksesteeg	19,7	3,6	23,3	21,6	1,0	22,6	13,2
15549888	Spijksesteeg	19,7	3,6	23,3	21,6	1,0	22,6	13,2
15549899	Spijksesteeg	19,6	3,6	23,2	21,5	1,0	22,5	13,2
15549900	Spijksesteeg	19,6	3,6	23,2	21,5	1,0	22,5	13,2
15550762	Griendweg	18,1	3,6	21,7	21,1	1,0	22,1	13,1
15550763	Griendweg	18,1	3,6	21,7	21,1	1,0	22,1	13,1
15550764	Griendweg	17,2	3,6	20,8	21,0	1,0	22,0	13,0
15550765	Griendweg	17,1	3,6	20,7	21,0	1,0	22,0	13,0
15550766	Griendweg	17,3	3,6	20,9	21,0	1,0	22,0	13,0
15550767	Griendweg	17,2	3,6	20,8	21,0	1,0	22,0	13,0
Hoogste concentraties								
	Van Andel Spruytlaan	18,5	3,6	22,1	21,3	1,0	22,3	13,1
	Spijksesteeg	19,7	3,6	23,3	21,6	1,0	22,6	13,2
	Griendweg	18,1	3,6	21,7	21,1	1,0	22,1	13,1
	Hoogste concentratie	19,7	3,6	23,3	21,6	1,0	22,6	13,2

Concentraties bij de ontsluitingswegen van het plangebied in 2030

Rekenpunt	Straat	Stikstofdioxide (NO2)		Jaargemiddelde concentraties in µg/m3			Fijnstof (PM2.5) Monitoringstoel	
		Monitoringstoel	Planbijdrage	Totaal	Monitoringstoel	Planbijdrage		Totaal
15549698	Van Andel Spruytlaan	15,3	3,6	18,9	19,8	1,0	20,8	11,8
15549699	Van Andel Spruytlaan	15,4	3,6	19,0	19,8	1,0	20,8	11,8
15549885	Spijksesteeg	15,8	3,6	19,4	20,1	1,0	21,1	11,8
15549886	Spijksesteeg	15,8	3,6	19,4	20,1	1,0	21,1	11,8
15549887	Spijksesteeg	15,9	3,6	19,5	20,1	1,0	21,1	11,8
15549888	Spijksesteeg	15,9	3,6	19,5	20,1	1,0	21,1	11,9
15549899	Spijksesteeg	15,9	3,6	19,5	20,0	1,0	21,0	11,8
15549900	Spijksesteeg	15,9	3,6	19,5	20,0	1,0	21,0	11,8
15550762	Griendweg	15,2	3,6	18,8	19,7	1,0	20,7	11,7
15550763	Griendweg	15,2	3,6	18,8	19,6	1,0	20,6	11,7
15550764	Griendweg	14,1	3,6	17,7	19,5	1,0	20,5	11,6
15550765	Griendweg	14,1	3,6	17,7	19,5	1,0	20,5	11,6
15550766	Griendweg	14,2	3,6	17,8	19,5	1,0	20,5	11,6
15550767	Griendweg	14,1	3,6	17,7	19,5	1,0	20,5	11,6
Hoogste concentraties								
	Van Andel Spruytlaan	15,4	3,6	19,0	19,8	1,0	20,8	11,8
	Spijksesteeg	15,9	3,6	19,5	20,1	1,0	21,1	11,9
	Griendweg	15,2	3,6	18,8	19,7	1,0	20,7	11,7
	Hoogste concentratie	15,9	3,6	19,5	20,1	1,0	21,1	11,9